

Sammanfattning av Charlotte Colliander och Linnea Skoogs uppsats:

Att göra det extra till det ordinarie - En intervjustudie med några rektorer, lärare och specialpedagoger i årskurs 3–6 om skolutveckling utifrån extra anpassningar

Denna magisteruppsats är vårt examensarbete och avslutar vår utbildning till specialpedagoger. Vi har fått mycket god respons på vår uppsats av både handledare och examinator och vi anser att uppsatsens ämne är relevant och av stor vikt för samtliga professioner inom skolans verksamhet. Vi önskar sprida den ökade kunskap vi fått genom arbetet med denna uppsats för att bidra till en framgångsrik skolgång för alla elever.

Vår uppsats handlar om hur skolutveckling kan ske i grundskolan för att utveckla den ordinarie undervisningen med utgångspunkt i de extra anpassningarna. Skolans uppdrag är reglerat i styrdokumentet och visar på vikten av att möta alla elevers behov. De olika stödformer som finns i skolan idag är ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. I och med reformen 2014 lyfts extra anpassningar fram i skollagen. För att inte de extra anpassningarna ska stanna på det individuella planet och endast vara något lärarna arbetar med parallellt vid sidan av den ordinarie undervisningen, behöver de fångas upp i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Vårt syfte med studien har varit att undersöka rektorers, lärares och specialpedagogers upplevelser av hur extra anpassningar används som utgångspunkt av ledning och stimulans. De frågeställningar vi utgått från är:

1. Hur upplever rektorerna, lärarna och specialpedagoger arbetet med extra anpassningar och stödinsatser på sina respektive skolor?
2. På vilket sätt upplever de olika yrkesgrupperna att de extra anpassningarna används i skolans utvecklingsarbete av den ordinarie undervisningen?
3. Vilka möjligheter och utmaningar upplever yrkesgrupperna när det gäller extra anpassningar som grund för skolutveckling?

Vår studie är kvalitativ och insamlingen av data genomfördes med semistrukturerade intervjuer. Studien har en organisationsteoretisk utgångspunkt utifrån lärandebaserad skolutveckling där avsikten är att undersöka hur arbetet med extra anpassningar kan ses som drivkraften i skolans förbättringsarbete. Vidare lyfts det kategoriska- respektive det relationella perspektivet fram som teoretiska utgångspunkter.

De individuella semistrukturerade intervjuer har genomförts med respektive profession utifrån en utarbetad intervjuguide. En kvalitativ studie har fokus på att tolka och beskriva de resultat som framkommer av deltagarnas upplevelser av verkligheten. I semistrukturerade intervjuer ställs öppna frågor och med en kvalitativ intervju är fokus på den intervjuades synvinkel; hur de tolkar och uppfattar frågorna och därmed de egna upplevelserna av extra anpassningar och hur de kan tas tillvara i skolans utvecklingsarbete.

Vi har tillämpat ett målstyrt urval, vilket för oss inneburit att vi sökte upp skolor som uttalat använde sig av extra anpassningar i sitt utvecklingsarbete. Totalt deltog tolv respondenter i studien; fyra inom vardera yrkeskategori, där alla var verksamma inom grundskolan på fyra olika skolor.

Samtliga intervjuer genomfördes digitalt och spelades in samt transkriberades för att sedan bearbetas och analyseras.

När det kommer till uppsatsens kunskapsbidrag har det i studien framkommit att en närvarande och engagerad rektor som för skolan och lärarna i rätt riktning är av stor betydelse. Det är också rektorn som ansvarar för att skapa de rätta organisatoriska förutsättningarna. Vikten av att som rektor skapa goda relationer och bygga en gemenskap och samsyn på skolan lyfts också fram. Studien synliggör hur samverkan mellan arbetsorganisationen och utvecklingsorganisation skapar förutsättningar för en inkluderande lärmiljö med ett elevcentrerat synsätt.

Vidare visar studien att en framgångsfaktor till god skolutveckling som tar sin utgångspunkt i vardagliga utmaningar är samverkan mellan rektor, lärare och elevhälsan där specialpedagogen har en betydande roll. Samarbetet lyfts fram som avgörande och för att en inkludering ska ske lyfts lärarna fram som nyckelpersoner.

Till sist visar studien på vikten av dokumentation och att det är av stor vikt att skolan ser över, inte bara hur dokumentationen kring de individuella stödinsatserna sker, utan även hur den ordinarie undervisningen dokumenteras och på ett systematiskt sätt sedan följs upp.

Vi vill med vår uppsats sprida kunskap om extra anpassningar och hur de behov som framkommer utifrån de kan användas för att utveckla den ordinarie undervisningen och därigenom skapa möjligheter att möta fler elever och skapa en skola där alla elever får lära och växa.

Charlotte Colliander och Linnea Skoog, 23 juni 2022